

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om plantmaterial

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att en lag om plantmaterial skall stiftas. Lagen skall gälla produktion och saluföring av plantmaterial för trädgårdsväxter, fruktväxter, prydnadsväxter och köksväxter. I lagen har Europeiska gemenskapens (EG) direktiv om saluföring av plantmaterial beaktats. Den föreslagna lagen skall upphäva lagen om plantmaterial av år 1991.

I direktiven uppställs detaljerade krav på hur produktionen skall anordnas och på nivån på kvaliteten på plantmaterialet. I lagen har intagits endast de mest grundläggande bestämmelserna om idkande av näringen och produktion av plantmaterial som skall saluföras.

Plantmaterial skall endast få saluföras av sådana leverantörer av plantor som växtkontrollmyndigheterna auktoriserat. För produk-

tionen och övervakningen av plantmaterial skall uppställas sådana krav och villkor, genom vilka det saluförda plantmaterialets kvalitet och sundhet kan säkerställas. Vid försäljning av plantmaterial skall varan vara försedd med ett plantintyg.

Jord- och skogsbruksministeriet skall utfärda noggrannare bestämmelser om hur produktionen skall ordnas och kraven på plantmaterialets genetiska och yttre kvalitet och sundhet med beaktande av stadgandena i direktiven.

Lagen sammanhänger med Finlands medlemskap i Europeiska unionen (EU) och är avsedd att träda i kraft samtidigt som Finland blir medlem av EU. Om tidpunkten för när lagen skall träda i kraft skall stadgas genom förordning.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
ALLMÄN MOTIVERING	3	3.2. Organisatoriska verkningar	7
1. Nuläget	3	4. Beredning av propositionen	8
1.1. Lagstiftning och praxis	3	5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	8
1.2. Europeiska gemenskapernas lagstiftning ..	4	DETALJMOTIVERING	8
1.3. Finlands anslutningsavtal	5	1. Lagförslagen	8
2. Propositionens mål och centrala reformer	6	2. Ikraftträdande	12
2.1. Mål	6	LAGFÖRSLAGEN	12
2.2. Centrala reformer	6		
3. Propositionens verkningar	7		
3.1. Ekonomiska verkningar	7		

ALLMÄNNA MOTIVERINGAR

1. Nuläget

1.1. Lagstiftning och praxis

Den gällande lagen om plantmaterial (663/91), som tillämpas på produktion av plantmaterial för trädgårdsväxter, import och handel trädde i kraft den 1 mars 1992. Lagens tillämpningsområde är plantmaterial för plantskoleväxter, frukt-, bär- och prydnadsväxter samt köksväxter. Syftet med lagen är att befrämja utbudet på sådant sunt plantmaterial av god kvalitet som lämpar sig för växtförhållandena i Finland.

Vid produktionen av plantmaterial bör man följa de allmänna produktionsvillkor om vilka stadgas i lagen. Förökningsmaterial för plantmaterial skall endast få tas från sådana moderplantor, som inte innehåller större mängd växtförstörare än vad som stadgats genom förordning, och som är av känt växtslag och sort. Plantmaterial för plantskoleväxter skall också få produceras klassificerat enligt särskilda produktionsvillkor. Produktionsvillkoren kan gälla växternas sundhet, äkthet, goda produktionsmetoder och konstaterad lämplighet för växtförhållandena i Finland beträffande plantmaterialet och de moderplantor som använts vid produktionen.

I lagen stadgas synnerligen detaljerat om minimikvalitetskraven på det saluförda plantmaterialet. Plantmaterialet bör enligt lagen till storlek och form vara typiskt för växtslaget och sorten, det skall vara normalt utvecklat och får inte ha betydande köld- eller mekaniska skador. Dessutom bör plantorna ha normal vätskespänning, och då de planteras rätt och sköts korrekt i normalförhållanden bör de rota sig och växa.

Plantmaterial för plantskoleväxter som importerats och saluförs skall vara försett med rätt namn på växtslag och sort och, om det producerats enligt särskilda produktionsvillkor, också ha rätt produktionsklassmärkning. Om plantmaterialet inte är lämpligt för Finlands växtförhållanden, eller om man inte känner till om det är det, skall importören och säljaren uppge detta för köparen. Den ovannämnda informationen, säljarens namn och plantmaterialets odlingsland, eller odlingsländer om plantmaterialet har växt i flera olika stater eller delstater, bör antecknas på plantmaterialet eller

uppges på något annat sätt vid importen och i handelns olika skeden.

Enligt förordningen om plantmaterial (1360/91) åläggs producenterna av plantmaterial att med tanke på anordnandet av tillsynen göra en anmälan om sin verksamhet till jordbruksstyrelsen dvs. numera kontrollcentralen för växtproduktion, som på basen av dessa anmälningar för ett register över näringsidkarna.

Det trädgårdsmaterial som avses i lagen om plantmaterial bör också uppfylla de krav som fastställts i växtskyddslagen (127/81). Syftet med lagen är att skydda växterna mot växtförstörare. Med växtförstörare avses i lagen sådana djur, växter, virus och andra organismer som kan förorsaka skada på växterna eller produkter av dessa. Myndigheterna får vidta de i lagen avsedda åtgärderna för att bekämpa sådana genom förordning stadgade växtförstörare, som i betydande grad kan skada odlingarna, lagrade växter eller växtprodukter.

Konsumentskyddslagen (38/78) och den därtill hörande lagstiftningen gäller handel med plantmaterial då en privat konsument köper produkter av en näringsidkare. Handeln med plantmaterial mellan näringsidkare hör till köplagens (355/87) tillämpningsområde. Båda lagarna är allmänna lagar i förhållande till vilka lagen om plantmaterial tillämpas som en kompletterande speciallag som gäller kvaliteten på produkterna.

Den kontroll- och övervakningsverksamhet som hänför sig till verkställandet av lagen om plantmaterial ombesörjs av kontrollcentralen för växtproduktion. Växtskyddsavdelningen vid kontrollcentralen för växtproduktion för ett i lagen om plantmaterial avsett register över näringsidkare, auktoriserar inspektörer och övervakar utförandet av inspektionerna.

Ca 350 i lagen om plantmaterial avsedda plantskolor, 879 företag som säljer plantskoleprodukter och ca 35 leverantörer av plantor för köksväxter och prydnadsväxter har registrerats. Alla inregistrerade näringsidkare har skriftligen meddelats om att de införts i registret. Auktoriserade inspektörer har genom stickprov utfört inspektioner av plantbutiker och brukningsenheter där plantmaterial produceras. De anmärkningar man tvingats göra under den tid lagen varit i kraft har främst gällt bristfällig märkning av plantmaterialet.

Den största delen av det plantmaterial som produceras i Finland är producerat enligt de allmänna produktionsvillkoren. Jordbruksstyrelsen har bestämt att särskilda produktionsvillkor skall fastställas endast för produktion av sunda plantor av bärväxter, s.k. friska bruksplantor. Produktionen av sunda plantor för bärväxter enligt de särskilda produktionsvillkoren är underkastad en regelbunden och effektiv kontroll. I Finland finns knappt 40 producenter som producerar sunda plantor. Under den tid lagen varit i kraft har man bara tvingats utfärda ett fåtal försäljningsförbud för sunda plantor. Tillsviare har inga särskilda produktionskrav fastställts för säkerställandet av plantmaterialets genetiska kvalitet eller sortäktighet. Inom produktionen av sunda plantor skall sortens sundhet och kravet på användande av rätt sortnamn säkerställas, men i övrig produktion fås ingen särskild vikt vid säkerställandet av sortnamn och övervakningen av detta.

Plantmaterial som importeras från andra länder granskas alltid vid gränsen eller i mottagarens lager. Importören av plantmaterial är skyldig att före importen för tullmyndigheterna förete ett internationellt sundhetsintyg som utfärdats av växtskyddsmyndigheterna i avsändarlandet, där den auktoriserade inspektören på grundval av inspektionen gör en anteckning om plantmaterialets godkännande. Den största delen av det plantmaterial som importeras till Finland kommer från Europeiska unionens (EU) medlemsstater. Det är bara sällan de granskade importpartierna konstateras inte uppfylla bestämmelserna i lagen om plantmaterial.

Plantmaterial som är avsett för export granskas enligt köparländernas bestämmelser.

Det s.k. keskas-projektet startades på 1980-talet i syfte att upprätta en produktion av hårdigt plantmaterial lämpligt för de finländska växtförhållandena. Över 700 olika stammar av prydnadsväxter insamlades och registrerades inom ramen för projektet. Av dessa håller man nu på att välja ut de bästa för kommersiell plantproduktion.

1.2. Europeiska gemenskapernas lagstiftning

Inom Europeiska gemenskaperna (EG) har man först under de senaste åren utfärdat de tre direktiv om saluföring av plantmaterial som

den gemensamma marknaden förutsätter. I avsikt att harmonisera de krav som varit i kraft i de olika medlemsstaterna skall lagstiftningen nu samordnas enligt direktiven.

Av de 22 sorter som uppräknas i bilagan till rådets direktiv 92/34 EEG om saluföring av uppföringsmaterial för fruktplantor samt fruktplantor för fruktproduktion (med fruktväxter avses frukt- och bärväxter), odlas bara vinbär, korsbär, plommon, jordgubbe, äppel, päron och hallon i Finland. I bilagan till rådets direktiv 91/682/EEG om saluföring av prydnadsväxter och förökningsmaterial av prydnadsväxter uppräknas endast 16 växtslag, av vilka nästan alla odlas eller säljs i Finland, men av vilka bara ett fåtal är fleråriga växter med vedartad stam för frilandsodling. I bilagan till rådets direktiv 92/33/EEG om saluföring av annat uppförings- och plantmaterial än utsäde uppräknas sammanlagt 44 köksväxter. I förteckningen ingår de flesta av de köksväxter som odlas i Finland.

Bestämmelserna om saluföring berör inte export av plantmaterial till tredje land eller obetydlig saluföring på den lokala marknaden.

Endast auktoriserade leverantörer av plantmaterial som godkänts av myndigheterna får saluföra sådant plantmaterial som avses i direktiven.

Leverantören av plantmaterial skall försäkra sig om att det plantmaterial han saluför motsvarar direktivens krav. Producenten får själv ombesörja övervakningen eller anlita en auktoriserad leverantör för uppgiften. Också myndigheterna kan utföra denna kontroll. Noggranna bestämmelser om övervakningen av produktionen har utfärdats i kommissionens direktiv (91/682/ETY), (92/33/ETY) och (92/34/ETY). 1) produktionsmetodens kritiska punkter skall utredas för övervakningen, 2) ett kvalitetssäkringssystem skall utarbetas och 3) före utsläppandet på marknaden skall prov tas av produktionen för analys i ett godkänt laboratorium.

Övervakningsmyndigheterna kan auktorisera en producent eller leverantör efter att ha konstaterat att hans produktionsmetoder och anläggningar uppfyller direktivens krav med beaktande av verksamhetens karaktär. Auktoriseringen skall förnyas om leverantören beslutar att starta med annan verksamhet än den auktoriseringen berör.

Kommissionen för Europeiska gemenskaperna har för anordnandet av produktionen ut-

färdat i direktiv (93/48/ETY), (93/49/ETY) och (93/61/ETY) växtgruppsvisa produktionsprogram med bestämmelser om de krav som får ställas på produktionsförhållandena (kvalitetskraven på plantmaterial) och på den produktdeklaration som skall åtfölja plantmaterialet vid saluföringen. Vid produktionen skall växtskyddsbestämmelserna följas.

För varje produktionsprogram har i en bilaga uppräknats de växtförstörare som inte får förekomma i produktionen eller plantmaterialet. I de ovan nämnda direktiven om plantmaterial ges bestämmelser om de växtförstörare som sänker plantmaterialets kvalitet och bruksvärde. Växtskyddsbestämmelserna omfattar bekämpning av de skadedjur som förutsätter karantän.

Som huvudregel gäller att allt plantmaterial som saluförs skall vara känt och garanterat till sin genetiska kvalitet dvs. art och sort. De bör också fylla de yttre kvalitetskraven. Det får inte förekomma fel eller brister som minskar dess bruksvärde. Plantmaterialet skall också uppfylla de sundhetskrav som ställs i direktiven om plantmaterial och i direktiv om växtskydd (77/93/ETY).

Direktiven innehåller mycket detaljerade bestämmelser om plantmaterialets genetiska kvalitet och dess säkerställande. Plantmaterial av *fruktväxter* med säkerställt sortnamn får saluföras endast om det producerats enligt ett certifieringssystem. Det plantmaterial som saluförs skall härstamma från sortens förgrundmaterial. Sådant plantmaterial som härstammar från plantmaterial som erhållits genom förökning av grundmaterial får säljas som certifierat plantmaterial. Det certifierade plantmaterialet bör vara kontrollerat och godkänt av myndigheterna. Inget certifieringssystem har hittills fastställts inom EG. Tills dess att systemet fastställs får medlemsländerna använda sina nationella system, som bör uppfylla internationellt godkända krav.

Plantmaterial får certifieras endast under förutsättning att sorten är allmänt känd och skyddad i enlighet med bestämmelserna om skydd av nya växtsorter, registrerad i en officiell sortförteckning eller intagen i leverantörens sortistor. I kommissionens förordning (93/79/ETY) ingår en bestämmelse om hur sorterna skall beskrivas i leverantörens förteckning.

Sådant plantmaterial för fruktväxter, vilkas sortäkthet inte kunnat säkerställas på ovan-

nämnda sätt får produceras och saluföras som CAC (Conformitas Agraria Communitatis)-material. Detta material bör vara igenkännbart till art och sort.

Plantmaterial för *prydnadsväxter* skall för att säkerställa dess genetiska kvalitet saluföras med uppgift antingen om den sort eller det slag av växter som de tillhör. Där uppgift lämnas om slag av växter skall leverantören beskriva och ange beteckningen på växtslaget på sådant sätt att förväxling med det sortbetecknade materialet undviks. I motsats till vad som gäller produktionen av plantmaterial för fruktväxter har man inte skapat något certifieringssystem för att säkerställa de rätta sortnamnen på plantmaterial för prydnadsväxter.

Plantmaterial för *grönsaksväxter* får endast saluföras om det är försett med sortnamn. Inom den Europeiska unionens område får endast saluföras plantmaterial av sådana köksväxtsorter som finns antecknade i sortförteckningen för köksväxter. I direktiv 70/458/EES om saluföring av frön för köksväxter ingår bestämmelser om uppgörandet av sortförteckningen för köksväxter.

Plantmaterialet bör vid saluföringen vara försett med ett plantintyg. Enligt direktiven skall plantmaterialets produktionsland inte antecknas i plantintyget.

Medlemsstaterna i Europeiska unionen bör ombesörja tillräcklig övervakning av den produktion av plantmaterial som sker inom dess område samt av kvaliteten på det plantmaterial som släpps ut på marknaden i området. Tillsynen bör också omfatta plantmaterial som importerar från andra medlemsstater. En medlemsstat får endast importera plantmaterial från sådana stater utanför Europeiska unionen, där man fastställt motsvarande krav på produktionen av plantmaterial och dess kvalitet som i den Europeiska unionen.

1.3. Finlands anslutningsavtal

Vid diskussionen om direktiven för plantmaterial i samband med medlemsförhandlingarna fäste Finland uppmärksamhet vid att ursprung- och produktionsförhållandena för fleråriga, övervintrande växter har en stor inverkan på hur växterna överlever och klarar sig i Finland.

Växter som producerats i sydliga förhållanden klarar sig ofta dåligt i Finland. Man har därför ansett det vara nödvändigt att köparen

får uppgifter om var plantorna producerats. Enligt direktiven behöver plantmaterialets ursprung inte antecknas på plantmaterialet. Därför förslög Finland vid förhandlingarna, att man i Finland liksom tidigare skulle få kräva att plantmaterialets ursprung antecknas i plantintyget.

EU gick inte med på detta krav. Enligt anslutningsavtalet får man i Finland under en övergångsperiod på två år kräva att uppgifter om plantmaterialets ursprung antecknas på inhemskt plantmaterial.

2. Propositionens mål och centrala reformer

2.1. Mål

Syftet med propositionen är att ändra de nuvarande stadgandena om produktion och saluföring av plantmaterial så att de motsvarar EG:s bestämmelser.

En väsentlig ändring av de tidigare stadgandena är kravet på att plantmaterial endast får utsläppas på marknaden av auktoriserade leverantörer som befullmäktigats av myndigheterna för växtkontroll. Kraven på produktion av plantmaterial och övervakningen av produktionen måste också skärpas jämfört med den gällande lagstiftningen. Anmälningsskyldigheten ifråga om plantmaterialets säkerställda genetiska kvalitet innebär att det ställs exaktare villkor för produktionen av plantmaterial än de nuvarande.

Lagens tillämpningsområde utvidgas, så att den nya lagen också tillämpas på frön av frukt- och prydnadsväxter. För produktion av sådana växtslag för vilka bestämmelserna om produktionen inte harmoniserats i EG kan nationella bestämmelser fastställas för produktionen och saluföringen. Man får dock inte uppställa sådana hinder för importen som kan betraktas som hinder för handeln. Kravet på att uppge plantmaterialets ursprung torde inte betraktas som ett hinder för handeln inom den Europeiska unionen då det är fråga om växtarter för vilka lagstiftningen om produktion och marknadsföring inte harmoniserats inom EG.

Kravet på att uppge plantmaterialets sort kommer att ändra produktionssättet för många växtslag. Certifieringskravet inom plantproduktionen för fruktväxter förutsätter ett beslut

om det certifieringssystem som skall användas. Systemets grunder har getts i direktivet om plantmaterial för fruktväxter. Kravet på att sorterna eller åtminstone växtgruppen av plantmaterial för prydnadsväxter skall uppges förutsätter förändringar i arrangemangen för plantproduktion av prydnadsväxter.

Enligt regeringens uppfattning kan det enligt direktivet förutsätta kravet på produktion av sortäktade frukt- och prydnadsväxter förverkligas genom att ge den i samband med lantbrukets forskningscentral verkande stationen för produktion av sunda plantor i uppdrag att ombesörja upprätthållandet och den erforderliga produktionen av grundmaterial för en sortsäker produktion.

Till följd av keskas-projektet finns det goda förutsättningar för att utveckla produktionen av prydnadsväxter för friland. Produktionen av plantor för prydnadsväxter kan utvecklas genom att utveckla produktions- och marknadsföringsvillkoren för det växtmaterial som insamlats i samband med keskas-projektet. Detta material, som omfattar över 700 stammar, uppfyller dock inte kravet på att sorten skal vara känd. Däremot uppfyller den kraven för att marknadsföras som växtgrupp -group of plants.

2.2. Centrala reformer

I propositionen föreslås, att plantmaterial för trädgårdsväxter får saluföras yrkesmässigt bara om det fyller vissa kvalitetskrav. Systemet avviker från det nuvarande bl.a ifråga om märkningen av plantmaterialet, kvalitetskraven och övervakningen. Avsikten är att allt plantmaterial för trädgårdsväxter som saluförs yrkesmässigt skall motsvara kraven till den del sådana fastställts, och övrigt plantmaterial åtminstone Finlands nuvarande krav.

Till frånskillnad från den nuvarande lagen om plantmaterial skall förslaget omfatta också frön av frukt- och bärväxter samt prydnadsväxter. Frön av köksväxter skulle den nya lagen däremot inte omfatta.

Enligt den föreslagna lagen skall jord- och skogsbruksministeriet befullmäktigas att utfärda detaljerade bestämmelser om verkställandet av lagen med beaktande av de internationella avtal som är bindande för Finland samt främst EG:s direktiv om plantmaterial.

Till frånskillnad från den nuvarande lagen

skulle bara auktoriserade leverantörer av plantmaterial få marknadsföra och producera, lagra och importera plantmaterial för saluföring. Kontrollcentralen för växtproduktion skulle föra register över näringsidkarna som nu och auktorisera leverantörerna av plantmaterial.

Enligt beslut av ministeriet skulle noggrannare bestämmelser utfärdas bl.a. om de växtförstörare som inte får förekomma i plantmaterial, om hur leverantören av plantmaterial bör lägga upp sin verksamhet så att den kan godkännas samt om plantmaterialets allmänna kvalitet, produktion, handel, hantering, märkning, register över plantmaterial samt lagring. Dessutom skulle vid behov utfärdas bestämmelser, föreskrifter och rekommendationer om t.ex. kraven på produktionsutrymmen och andra motsvarande frågor, genom vilka verkställandet av lagen i praktiken övervakas.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Auktoriseringen av leverantörer av plantmaterial och organiseringen av kvalitetssäkringen kommer att öka kostnaderna för produktionen. Samtidigt kommer emellertid plantmaterialets kvalitet, genetiska kvalitet och sundhet uppenbarligen att förbättras.

Man kommer att frågå villkoret på övervakningen av det plantmaterial som importeras från Europeiska unionen. Mer än nu borde övervakningen omfatta produktions- och försäljningsställen. Man antar att den största delen av de nuvarande producenterna fortsätter med sin verksamhet, vilket leder till att den övervakade produktionen (ackrediteringen) omfattar ca 350 plantskolor och 879 plantbutiker.

De i propositionen föreslagna kvalitetskraven på plantmaterial kommer att omfatta ett större sortiment av köksväxter än för närvarande. Den nuvarande lagen omfattar redan alla prydnads- och frukt- och bärväxter som odlas på friland. Enligt propositionen borde man utföra såväl begynnelseinsyn som tillsyn över saluförandet. Tillsynen skulle huvudsakligen handhas i tjänsten av de personer inom landsbygdsnäringsdistrikten som tidigare bekantat sig med förfarandet. Vid behov skulle man kunna anlita andra auktoriserade personer, åt vilka arvoden och ersättningar skulle

utbetalas ur statens medel. Enligt propositionen skulle arbetsmängden just inte öka jämfört med det nuvarande, eftersom de näringsidkare som omfattas av lagen i en rätt så heltäckande utsträckning redan skulle stå under tillsyn inom ramen för växtskyddslagen, som också den omarbetas med tanke på EG:s stadganden.

Anordnandet av certifierad produktion förutsätter att det på stationen för sunda planter planteras en samling av fruktväxter för jämförelse, och att sortkännedomen och -forskningen i Finland samtidigt utvecklas. För att säkerställa den inhemska produktionens konkurrenskraft borde i första hand det moderplantmaterial som insamlats i samband med keskasprojektet planteras på stationen för sunda planter. Dessa uppgifter innebär en utökning av stationens produktionsverksamhet. Det är inte möjligt att täcka kostnaderna för detta med försäljningsintäkter, utan verksamheten måste också finansieras med budgetmedel.

Propositionen skulle inte ha någon väsentlig inverkan på statsekonomin. Med stöd av den föreslagna lagen skulle avgifter uppbäras för de åtgärder som görs med tanke tillsynen. Avgifternas storlek skulle enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92) i allmänhet fastslås för att motsvara åtgärdernas självkostnadspris. De avgifter som uppbärs för närvarande hänför sig till produktion av sunda planter och i samband med import och export samt registrering. Inspektionsavgifterna skulle kunna uppbäras t.ex. som en fast registreringsavgift enligt produktionsinriktning och odlingsareal. Avgiften skulle inte uppbäras eller avgiften skulle sänkas om leverantören av plantmaterial skulle höra till ett avgiftsbelagt växtskyddsregister enligt växtskyddslagen (/94).

Kostnaderna för planeringen av övervakningen och upprätthållandet av systemet skulle bäras av staten.

3.2. Organisatoriska verkningar

Propositionen medför inga särskilda verkningar på organisationen av den offentliga förvaltningen. Verkställandet av lagen om plantmaterial samt övervakningen av efterföljelsen av de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen skulle höra till kontrollcentralen för växtproduktion som arbetar under jord- och skogsbruksministeriet.

Kontrollcentralen för växtproduktion kunde, liksom nu, anlita landsbygdsnäringsförvaltningen och andra auktoriserade personer som hjälp.

4. Beredningen av propositionen

Lagförslaget har beretts av en expertgrupp som tillsatts av jord- och skogsbruksministeriet, där förutom ministeriets representanter också deltagit representanter för kontrollcentralen för växtproduktion, Plantskoleodlarna r.f. samt Handelsträdgårdsförbundet. Centralhandelskammaren, Lapplands landsbygdsnäringsdistrikt, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto r.y., Lantbrukscentralernas förbund, Lantbrukets forskningscentral, Svenska lantbrukssällskapens förbund, Svenska trädgårdsförbundet, Finlands konsumentförbund r.f., Plantskoleodlarna, tullstyrelsen och finans-

ministeriet har gett utlåtanden om arbetsgruppens lagförslag. De utlåtanden som gavs om lagförslaget var huvudsakligen positiva. I flera utlåtanden framfördes anmärkningar angående detaljer i lagförslaget. I utlåtandena betonades särskilt vikten av att foga en ursprungsbeteckning till märkningen av plantmaterialet. Vid frågans fortsatta beredning vid jord- och skogsbruksministeriet har arbetsgruppens förslag använts som grund vid uppgörandet av detta lagförslag.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll.

Propositionen anslutar sig till regeringsproposition om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet om Finlands anslutning till Europeiska unionen (RP 135/1994 rd.).

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

Utsläppande av plantmaterial på marknaden har inom EG reglerats på motsvarande sätt som utsläppande av utsäde på marknaden. Lagen om handel med utsäde (233/93), som trädde i kraft tillika med EES-avtalet, har harmoniserats med EG:s utsädesdirektiv. I lagen om handel med utsäde har man bara tagit med de grundläggande bestämmelserna om utsläppande av utsäde på marknaden. Genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet har noggrannare bestämmelser utfärdats växtgruppsvis om utsläppande på marknaden och produktion, så som direktiven om fröhandelslagen och utsädesdirektiven förutsätter. Samma förfaringsätt föreslås följas också vid den lagstiftning som gäller plantmaterial.

1. kap. Allmänna stadganden

1 §. *Tillämpningsområde.* Enligt denna paragraf föreslås lagen tillämpas på utsläppande av plantmaterial för trädgårdsväxter på marknaden samt på produktion och import av plant-

material. Begreppet plantmaterial skall definieras i 2 §. Lagen skall tillämpas på export bara till den del exporten sker till ett område inom den Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om EES-avtalet förutsätter detta. För att upprätta ett heltäckande tillsynssystem bör lagen också kunna tillämpas på sådan produktion och sådant material som är avsett att exporteras till den Europeiska unionen eller det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Som utsläppande av plantmaterial på marknaden betraktas utbudande, försäljning och förmedling av plantmaterial. Utbudande av plantmaterial föreslås innebära saluförande och marknadsföring av plantmaterial åt köparna. Utbudande och försäljning skall anses vara sådan handel som avses i lagen, oberoende av om verksamheten bedrivs vid ett fast verksamhetsställe eller i form av torg- eller gårdsfarihandel. Förmedling av plantmaterial skal i praktiken vara sådan överlåtelse av plantskoleprodukter som vanligen sker i samband med anläggning av grönområde från försäljaren av produkterna via den som utför anläggningen till den som beställt arbetet, dvs. till den

slutliga användaren av produkterna. Anläggandet av grönområden avses därmed beträffande överlåtelse av plantor jämföras med handeln med plantskoleprodukter, oberoende av om den som utför arbetet anskaffar plantskoleprodukter i sitt eget namn eller för arbetsbeställarens räkning från någon som producerar dylika produkter eller från någon annan försäljare.

Enligt förslaget skall lagen inte gälla obetydligt utsläppande på marknaden, produktion och import av plantmaterial, som inte bedrivs yrkesmässigt. Som obetydligt utsläppande på marknaden betraktas närmast sådan verksamhet som bedrivs sporadiskt, i ringa omfattning, till få kunder och huvudsakligen direkt från produktionsstället till köparen, utan att plantmaterialet saluförs offentligt.

2 §. *Definitioner.* I denna paragraf definieras de mest centrala begreppen i lagförslaget. Med *plantmaterial för trädgårdsväxter* avses plantor och annat förökningsmaterial av fruktträd, bärväxter, prydnadsväxter och köksväxter, med undantag av sättlök för matlök och köksväxtfrön; med förökningsmaterial avses frön, växtdelar och annat växtmaterial som är avsett för förökning av trädgårdsväxter. Med plantor avses sådant växtmaterial som är avsett att planteras som sådant.

Med *leverantör av plantmaterial* avses en fysisk eller juridisk person som yrkesmässigt bedriver produktion av plantmaterial med tanke på utsläppande på marknaden, lagring, import, export eller utsläppande på marknaden av plantmaterial.

Med *plantintyg* avses en officiell produktdeklaration, varav framgår att bestämmelserna om växtens sundhet, kvalitet, produktion, distribution och eventuell klassificering efterföljts. Innygets form och innehåll skall senare fastställas noggrannare av jord- och skogsbruksministeriet.

2. kap. Produktion och saluföring med plantmaterial

3 §. *Auktorisering av leverantör av plantmaterial.* Plantmaterial bör ha fri rörlighet inom EU-området så, att medlemsstaterna inte skapar hinder för utsläppande på marknaden av plantmaterial som producerats i en annan medlemsstat. Då detta system med fritt utsläppande på marknaden införs och man frångår de importgranskningar som varit ett villkor för

importen förutsätts att harmoniserade villkor på gemenskapsnivå införs för produktionen och hanteringen av plantmaterial och att produktionen övervakas.

Med hänvisning till de allmänna motiveringarna föreslås, att endast ackrediterade leverantörer av plantmaterial skall få bedriva utsläppande på marknaden av plantmaterial och producera, lagra och importera plantmaterial med tanke på utsläppande på marknaden. Växtkontrollmyndigheten ackrediterar de leverantörer av plantmaterial som bedriver produktion, marknadsföring eller import av plantmaterial, efter att ha försäkrat sig om att deras verksamhet uppfyller kraven på kvalitetssäkring för plantmaterial enligt lagen om plantmaterial och EG:s direktiv.

Eftersom det inte är ändamålsenligt att i lagen inkludera detaljerade stadganden om ackrediteringen bör jord- och skogsbruksministeriet utfärda noggrannare bestämmelser om registrering, ackrediteringen av leverantörer av plantmaterial och anordnandet av kvalitetssäkringen.

4 §. *Produktion av plantmaterial.* Med hänvisning till de allmänna motiveringarna kan konstateras, att det i rådets och kommissionens direktiv synnerligen detaljerat har fastställts hur produktionen och kvalitetssäkringen av plantmaterial för de i direktiven nämnda trädgårdsväxterna skall anordnas i medlemsstaterna. Direktivens föreskrifter är så detaljerade, att det är ändamålsenligt att jord- och skogsbruksministeriet utfärdar beslut om verkställande av direktiven. Produktionsvillkoren och -kraven för de växtarter som inte omfattas av EG:s direktiv om plantmaterial, men som hör till tillämpningsområdet för den nuvarande lagen om plantmaterial, kunde också utfärdas genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet.

5 §. *Saluföring av plantmaterial.* Det plantmaterial som släpps ut på marknaden bör fylla vissa minimikvalitetskrav och förses med produktdeklaration. Såsom i de allmänna motiveringarna konstaterats, borde för utsläppandet av plantmaterial för frukt- och bärväxter samt köksväxter på marknaden fastställas sinsemellan något olika, men ändå jämförelsevis noggranna krav. Därför föreslås, att jord- och skogsbruksministeriet fastställer, enligt vad EG:s direktiv om plantmaterial förutsätter, att plantmaterial av vissa EG:s direktiv utnämnda växtarter endast skall få släppas ut på mark-

naden i sådana partier, vilkas härkomst, sortäktighet, sundhet och kvalitet certifierats av myndigheter i Finland eller i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen (certifierat material) eller på annat sätt klassificerats direktvisenligt.

6 §. *Lämplighet för växtförhållandena i Finland.* Kontrollcentralen för växtproduktion bör utfärda rekommendationer om plantmaterial som är lämpligt för växtförhållandena i Finland. Syftet med rekommendationerna är att trygga rättigheterna för köparna och användarna av plantor, eftersom växternas ursprung har en väsentlig betydelse för hur de klarar sig på friland i Finland. Då handeln blir fri kan importen av sådana växter, om vilkas odlingsframgång hos oss man inte har några uppgifter, öka märkbart. Vår nuvarande lag om plantmaterial innehåller också motsvarande stadgande, som bör anses ändamålsenligt också därför, att Europeiska unionen inte vid medlemsförhandlingarna gick med på att Finland får kräva märkning av ursprungsland på plantmaterial som släpps ut på marknaden i Finland.

3 kap. Tillsyn

7 §. *Myndigheter.* Kontrollcentralen för växtproduktion har som uppgift att ombesörja verkställandet av de för tillsynen nödvändiga inspektionerna och skriftligen auktorisera inspektörer för de praktiska inspektionsuppgifterna. Till auktoriserade inspektörer får utses personer anställda vid kontrollcentralen för växtproduktion, landsbygdsnäringsförvaltningen eller lantbrukets och trädgårdsbranchens rådgivningsorganisationer eller någon annan som utbildats för uppgiften. Avsikten är, att utse andra än statsanställda personer fram till det att tillräckligt med personal ur landsbygdsnäringsförvaltningen har utbildats att inspektera plantmaterial. Motsvarande system med auktoriserade inspektörer har varit i bruk under den tid som den nuvarande lagen om plantmaterial varit i kraft.

På grund av myndigheternas resursbrist har det ständigt varit nödvändigt att utse även andra än anställda vid landsbygdsnäringsförvaltningen till inspektörer. Största delen av inspektionerna utförs dock av de statsanställda inspektörerna. De övriga inspektörerna är huvudsakligen rådgivningsorganisationernas

funktionärer, de har endast genomfört importinspektioner och man har strävat efter att tilldela dem rutinmässiga fall.

8 §. *Inspektionsrätt.* I lagen bör ingå tillräckligt klara stadganden om den övervakande myndighetens rätt att utföra inspektioner. EG:s växtskyddsdirektiv och direktiv om saluföring av plantmaterial förpliktigar till regelbundna inspektioner av produktionsställena minst en gång per år.

Leverantörerna av plantmaterial skall vara skyldiga att ge kontrollcentralen för växtproduktion (och auktoriserade inspektörer) all den information som behövs för övervakningen och inspektionen. Därmed skall leverantören av plantmaterial, för att inspektionen utan att inspektören vet det inte skall gälla endast en del av den verksamhet som inspektionen gäller, t.ex. uppge samtliga produktions-, lagrings- och försäljningsställen som han besitter eller annars har till sitt förfogande. Enligt allmänna principer skall information som riskerar att leda till åtal dock inte behöva utlämnas.

Kontrollcentralen för växtproduktion eller en auktoriserad inspektör skall erhålla rätt att få handräckning av polisen eller tullmyndigheterna vid tillsynen av att lagen följs. Dessutom föreslås också brandmyndigheten åläggas skyldighet att lämna handräckning, eftersom det i allmänhet är mest ändamålsenligt att i fall som avses i 11 § förstöra plantmaterial genom att bränna det.

9 §. *Tystnadsplikt.* I denna paragraf föreslås ett stadgande om tystnadsplikt i syfte att skydda näringsidkare från en otillbörlig spridning av uppgifter som inhämtas i samband med inspektionerna och den övriga tillsynen, liksom i den nuvarande lagen om plantmaterial. En inspektör eller annan person som i samband med verkställandet av lagen får uppgifter om näringsidkares affärs- eller yrkeshemlighet eller ekonomiska ställning, får inte avslöja uppgifterna utan näringsidkarens tillstånd. Tystnadsplikten skall inte hindra att uppgifterna lämnas ut till kontrollcentralen för växtproduktion eller åt jord- och skogsbruksministeriet för att dessa skall kunna fullgöra för dem stadgade uppgifter eller i samband med brottsutredning och prövning av ändringssökande.

4 kap. Tvångsmedel och påföljder

10 §. *Förbud.* Enligt paragrafen skall kon-

trollcentralen för växtproduktion eller en auktoriserad inspektör vid verkställigheten av lagen kunna använda förbud som tvångsmedel. Ett förbud kan t.ex. gälla import och utsläppande på marknaden av ett parti plantmaterial från en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. I fråga om partier av plantmaterial som producerats i Finland eller Europeiska ekonomiska samarbetsområde kunde utsläppande av partiet på marknaden i Finland förbjudas. De ovannämnda förbuden kan utfärdas om plantmaterialet inte uppfyller de stadgade kraven. Förbudet kan också gälla användning av brukningsenhet eller något annat verksamhetsställe, om brukningsenheten eller verksamhetsstället inte uppfyller de krav som ställs på dem.

Förbudet skall meddelas som temporärt om orsaken till förbudet går att avlägsna. T.ex. kan de växtförstörare som är orsaken till förbudet förstöras. På motsvarande sätt skall ett temporärt förbud genast upphävas om grunden för förbudet inte längre finns eller om denna grund inte längre har betydelse.

Eftersom förbudet, för att det skall ha någon effekt, vanligen måste träda i kraft genast, föreslås, att förbudet trots ändringssökande måste träda i kraft omedelbart, om inte besvärinstanden vid behandlingen av besvären förbjuder verkställighet eller bestämmer att den skall avbrytas.

11 §. *Förordnande om förstörande eller utförelse.* Om import av ett parti plantmaterial från stater utanför Europeiska ekonomiska samarbetsrådet vore förbjudet, skulle kontrollcentralen för växtproduktion med stöd av denna paragraf utfärda en bestämmelse om att bortföra partiet från landet eller förstöra det. Bestämmelsen om borttransportering från landet är vanligen avsedd att använda som tvångsmedel i sådana situationer, där importören inte inom rimlig tid sett till att varan transporterats bort från importstället, och det inte finns någon orsak att bestämma att varan förstörs.

Det är i allmänhet nödvändigt att i samband med importtillsyn och tillsyn inom landets gränser förstöra sådant plantmaterial som föranleder fara för spridning av växtförstörare. Om ägaren eller innehavaren av plantmaterialet inte förstör materialet i enlighet med beslutet, skall materialet enligt förslaget förstöras på hans bekostnad.

12 §. *Avförande från registret.* Om en registreras leverantör av plantmaterial inte följer

denna lag och de bestämmelser och stadganden som utfärdats med stöd av den, och inte rättar de olägenheter i sin verksamhet som myndigheterna noterat, skall växtkontrollmyndigheten bortföra den registrerade leverantören ur registret.

Då orsaken till bortförandet ur registret inte längre förefinns, skall vederbörande som strukits ur registret omedelbart inregistreras på nytt utan särskild ansökan.

13 §. *Vite.* Enligt förslaget skall kontrollcentralen för växtproduktion kunna förelägga vite för att förstärka förbud den meddelat, för att förstärka skyldighet att lämna uppgifter eller att följa transportföreskrifter eller transportföreskrifter i anknytning till beslut om utförelse av plantmaterial. Förslaget innebär att kontrollcentralen för växtproduktion även skall fatta beslut om att vitet skall utdömas, om förbudet eller beslutet inte efterlevs. Om föreläggande och utdömande av vite stadgas i viteslagen (1113/90).

14 §. *Straffstadgande.* I denna paragraf föreslås ett stadgande om de straff som skall gälla för leverantör av plantmaterial.

Paragrafen innehåller ytterligare en hänvisning till strafflagen när det gäller påföljden av brott mot den i 9 § uppställda tystnadsplikten. I 40 kap. 5 § strafflagen stadgas om de straff, som en tjänsteman eller offentligt anställd arbetstagare kan dömas till för brott mot tystnadsplikt eller brott mot tystnadsplikt av oaktsamhet. Enligt paragrafen är det straffbart att obehörigen röja eller utnyttja sådan information som erhållits i anställningsförhållandet och som enligt ett uttryckligt stadgande i lag inte får yppas. Med tjänsteman avses i strafflagen både den som står i tjänsteförhållande eller därmed jämförligt anställningsförhållande till staten och den som enligt lag eller ett med stöd av lag meddelat förordnande utövar offentlig makt. Strafflagens stadganden om brott mot tystnadsplikt skall därmed också tillämpas på de med stöd av den föreslagna lagen om plantmaterial utsedda auktoriserade inspektörer som inte står i anställningsförhållande till tillsynsmyndigheterna.

5 kap. Särskilda stadganden

15 §. *Avgifter, arvoden och ersättningar.* Enligt denna paragraf skall leverantörerna av plantmaterial betala avgifter åt staten för regi-

strering och övriga åtgärder. Det är meningen att avgifterna skall uppbäras enligt samma principer som stadgas med stöd av den gällande lagen om plantmaterial. För närvarande uppbärs avgifter för importgranskningar som gäller tillsynen av efterlevnaden av lagen och för inspektioner av plantmaterial som producerats enligt särskilda produktionsvillkor. Om uppbörden av avgifter borde stadgas samtidigt som stadgandena om uppbörd av avgifter med stöd av växtskyddslagen.

De auktoriserade inspektörerna skall för inspektioner kunna erhålla arvoden och kostnadsersättningar. Avsikten är att som för närvarande betala arvoden och ersättning endast åt de inspektörer som inte är i statens tjänst.

16 §. *Andringssökande.* Förslaget innebär att det skall vara möjligt att anföra besvär hos högsta förvaltningsdomstolen över alla beslut som kontrollcentralen för växtproduktion eller en auktoriserad inspektör meddelat med stöd av lagen. Det enda undantaget utgörs av särskilt besvär över beslut att förelägga vite.

Beslut om förbud enligt 10 § 1 mom. skall enligt förslaget dock följas oberoende av att

besvär anförts. Dyliga beslut är vanligen i praktiken effektiva som myndigheternas tvångsmedel endast om de genast kan verkställas. I syfte att säkerställa leverantörens av plantmaterial ställning föreslås i paragrafen även att högsta förvaltningsdomstolen i samband med behandlingen av en ändringsansökan skall kunna förbjuda eller avbryta verkställandet av beslutet.

17 §. *Ikraftträdande.* I paragrafen föreslås stadgas om lagens ikraftträdande och hävandet av den gällande lagen om plantmaterial.

2. Ikraftträdande

Denna proposition ansluter sig till Finlands medlemskap i Europeiska unionen. Lagen är avsedd att träda i kraft samtidigt som medlemsanslutningen. Lagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag om plantmaterial

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på produktion, import och saluföring av plantmaterial för trädgårdsväxter. Denna lag tillämpas också på export av plantmaterial till Europeiska unionen och till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i enlighet med för Finland bindande internationella avtal. Lagen tillämpas inte på obetydlig saluföring, produktion eller import av plantmaterial, som inte idkas yrkesmässigt.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *plantmaterial för trädgårdsväxter* plantor och annat förökningsmaterial av fruktträd,

bärväxter, prydnads- och köksväxter med undantag av köksväxtfrön och sättlökar avsedda för matlöksproduktion,

2) *leverantör av plantmaterial* en fysisk eller juridisk person, som yrkesmässigt bedriver produktion av plantmaterial för saluföring, lagring, import, export eller saluföring av plantmaterial, samt

3) *plantintyg* en officiell märkning, varav framgår att bestämmelserna om växternas sundhet, kvalitet, produktion, distribution och eventuell klassificering har uppfyllts.

2 kap.

Produktion och saluföring av plantmaterial

3 §

Auktorisering av leverantör av plantmaterial

Saluföring av plantmaterial och produktion, lagring och import av plantmaterial för att

saluföras är endast tillåtet för leverantörer av plantmaterial som auktoriserats och registrerats av växtkontrollmyndigheterna.

En leverantör av plantmaterial kan auktoriseras och registreras endast om han ombesörjt kvalitetssäkringen för sin verksamhet och kontrollmyndigheterna kan övervaka hans verksamhet på ett sådant sätt som auktoriseringen förutsätter.

Jord- och skogsbruksministeriet kan utfärda närmare bestämmelser om auktoriseringen av leverantörer av plantmaterial.

4 §

Produktion av plantmaterial

Jord- och skogsbruksministeriet kan fastställa de villkor och krav för produktionen av plantmaterial för saluföring som avser säkerställandet av plantmaterialets genetiska och yttre kvalitet samt sundhet. Jord- och skogsbruksministeriet kan bestämma, att utöver växtkontrollmyndigheterna även den i växtskyddslagen (/) nämnda växtskyddsmyndigheten skall granska produktionen innan den får saluföras.

5 §

Saluföring av plantmaterial

Plantmaterial som importeras, saluförs i Finland eller exporteras till ett område inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet bör uppfylla de minimikvalitetskrav och sundhetskrav som särskilt fastställts av jord- och skogsbruksministeriet med beaktande av för Finland bindande internationella avtal.

Plantmaterialet bör vara försett med ett plantintyg, varav framgår de uppgifter om plantmaterialet som är väsentliga för dess användning enligt vad jord- och skogsbruksministeriet noggrannare bestämmer.

6 §

Lämplighet för växtförhållandena i Finland

Kontrollcentralen för växtproduktion utfärdar och publicerar rekommendationer om plantmaterial för fruktträd och bärväxter samt två- och fleråriga prydnadsväxter som är lämpliga att odla på friland i Finlands växtförhållanden. Leverantören av plantmaterial bör hålla de av kontrollcentralen utgivna rekommendationerna synliga för kunderna på försäljningsstället.

3 kap.

Tillsyn

7 §

Myndigheter

Jord- och skogsbruksministeriet skall styra tillsynen över produktionen av och handeln med plantmaterial.

Kontrollcentralen för växtproduktion fungerar som övervakande växtkontrollmyndighet med uppgift övervaka att denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den efterföljs.

Övervakningsuppgifterna handlas av auktoriserade inspektörer som skriftligen befullmäktigats av kontrollcentralen för växtproduktion enligt vad jord- och skogsbruksministeriet noggrannare bestämmer.

8 §

Inspektionsrätt

De av kontrollcentralen för växtproduktion auktoriserade inspektörerna har rätt att inspektera plantmaterial, odlingar, brukningsenheter, produktions- och förpackningsutrymmen, transportmedel, lagrings- och försäljningsställen samt att kostnadsfritt ta behövliga prov.

Leverantören av plantmaterial skall på begäran ge kontrollcentralen och de auktoriserade inspektörerna alla uppgifter som behövs för tillsyn och inspektion.

Polis-, tull- och brandmyndigheterna skall på begäran av kontrollcentralen för växtproduktion eller en auktoriserad inspektör ge handräckning vid övervakningen av att denna lag samt de stadganden och föreskrifter som har utfärdats med stöd av den iakttas.

9 §

Tystnadsplikt

Den som i samband med ett uppdrag enligt denna lag har fått uppgifter om en plantmaterialleverantörs affärs- eller yrkeshemlighet eller ekonomiska ställning får inte röja dem, om inte den till vars förmån tystnadsplikt stadgas samtycker till detta.

Vad som stadgas i 1 mom. hindrar inte att uppgifterna lämnas ut

1) till en åklagar- eller polismyndighet för utredning av brott,

2) till en myndighet som avses i 7 § för utförande av uppgifter enligt denna lag, eller

3) till en myndighet som prövar besvär i ett ärende enligt denna lag.

4 kap.

Tvångsmedel och påföljder

10 §

Förbud

Kontrollcentralen för växtproduktion eller auktoriserad inspektör kan förbjuda saluföring av ett visst parti plantmaterial som härstammar från Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt import och saluföring av ett parti som härstammar från en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om plantmaterialet inte motsvarar de krav som ställs i denna lag eller kraven i stadganden eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den.

Kontrollcentralen kan förbjuda att en brukningsenhet eller byggnad eller annat utrymme används för odling, annan produktion eller lagring av plantmaterial, om brukningsenheten, byggnaden eller utrymmet inte motsvarar de krav som ställs i denna lag eller i stadganden eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den.

Ett förbud enligt 1 och 2 mom. skall meddelas så att det gäller en viss tid, om den brist som ligger till grund för förbudet kan avhjälpas. Förbudet skall upphävas utan dröjsmål, om bristen har avhjälpts eller om den inte längre är av betydelse med tanke på förbudet.

Förbudet skall efterföljas även om ändring sökts, om inte den myndigheten till vilken ansökan om ändring inlämnats vid behandlingen av besvären förbjuder verkställigheten eller bestämmer att den skall avbrytas.

11 §

Förordnande om förstörande eller utförsel

Kontrollcentralen för växtproduktion kan bestämma att plantmaterial som enligt 10 § inte får saluföras eller importeras skall förstöras eller föras bort från landet inom en bestämd tid. Till beslutet kan bifogas villkor för det

förfarande som skall tillämpas vid verkställandet.

Ett åläggande att förstöra plantmaterial skall förenas med hot om att en åtgärd som inte har skett enligt åläggandet kommer att vidtas på den försumliges bekostnad. Kostnaderna för sådant tvångsutförande betalas av statens medel och uppbärs hos den försumlige enligt lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsköningsväg (367/61).

12 §

Av förande ur registret

Om det vid en utförd inspektion konstateras, att leverantören av plantmaterial inte uppfyller de krav som ställs i denna lag eller i stadganden eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den, bör växtkontrollmyndigheten ge vederbörande en anmärkning och vid behov fastslå en föreskriven tid, inom vilken de vid förrättningen observerade felen bör korrigeras.

Växtkontrollmyndigheten bör avföra ur registret den som inte trots anmärkning korrigerar de fel som noterats i hans verksamhet.

Den som avförts ur registret bör omedelbart utan skild ansökan på nytt införas i registret, då orsaken till avregistreringen avlägsnats.

13 §

Vite

Kontrollcentralen för växtproduktion kan förena ett förbud enligt 10 §, skyldigheten att lämna uppgifter enligt 8 § 2 mom. samt bestämmelsen enligt 11 § med vite. Kontrollcentralen beslutar också om utdömandet av vitet.

I beslut om föreläggande av vite får ändring inte sökas särskilt genom besvär.

14 §

Straffstadgande

Den som uppsåtligen eller av grov vårdslöshet

1) producerar, saluför eller importerar plantmaterial för saluföring utan sådan fullmakt som avses i 3 § eller

2) saluför plantmaterial utan sådant plantintyg som avses i 5 § 2 mom.,

skall för brott mot lagen om plantmaterial dömas till böter, om inte strängare straff stadgas i någon annan lag.

På de myndigheters vägnar som nämns i 7 §

anmäler kontrollcentralen för växtproduktion brott enligt 1 mom. till åtalsprövning. Anmälan behöver inte göras, om brottet som helhet betraktat skall anses som uppenbart ringa.

Om straff för brott mot tystnadsplikt som begås av en tjänsteman eller en offentligt anställd arbetstagare stadgas i 40 kap. 5 § strafflagen.

5 kap.

Särskilda stadganden

15 §

Avgifter, arvoden och ersättningar

För registrering och andra åtgärder enligt denna lag kan avgifter uppbäras till staten. Beträffande avgifter gäller i övrigt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92).

Kontrollcentralen för växtproduktion kan till av densamma auktoriserade inspektörer som inte hör till landsbygdsnäringsförvaltningen betala arvoden och kostnadsersättningar för inspektioner och andra åtgärder.

Helsingfors den 12 september 1994

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

16 §

Ändringssökande

I ett beslut som kontrollcentralen för växtproduktion eller en auktoriserad inspektör fattat med stöd av denna lag får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen enligt lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

Ett beslut som har givits med stöd av 10 § 1 mom. skall iakttas trots att ändring sökts, om inte högsta förvaltningsdomstolen vid behandlingen av besvären förbjuder verkställigheten eller bestämmer att den skall avbrytas.

17 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Denna lag upphäver lagen den 12 april 1991 om plantmaterial (663/91).

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Minister Ole Norrback

